

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.II.37.277/2015/6.szám

A Kúria a K Ügyvédi Iroda által képviselt I.r., II.r. felpereseknek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság alperes ellen reklámfelügyeleti eljárásban hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. december 3. napján kelt 13.K.27.116/2014/7. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 8. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.116/2014/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A II.r. felperes 2011. augusztus 3-án reklámfelügyeleti eljárást kezdeményezett a Pest Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelőségénél a perben nem szereplő reklámozó és egy a perben nem szereplő reklám közzétevő ellen, az üzletekben a pénztáraknál elhelyezett cigarettatároló boxok oldalára felerősített oldalvitrinekben folyó tiltott dohányreklámozás miatt.

A fogyasztóvédelmi hatóság 2011. augusztus 5-én a reklámozóval szemben reklámfelügyeleti eljárást indított, a perben nem szereplő reklám közzétevőjének egyik élelmiszerüzletében hatósági ellenőrzést folytatott le.

A reklámozóval szemben folyt, többször megismételt eljárásban a reklámozó bejelentette, hogy melyik élelmiszerházakban került sor az oldalvitrinekben a Sopianae dohánytermékek reklámjának elhelyezésére. A reklámozás érintette a felperes üzleteit is, ezért a fogyasztóvédelmi hatóság illetékessége hiányát megállapítva a

felperest érintő reklámfelügyeleti eljárást érintően 2013. október 10-én az ügy áttételéről döntött.

A Fejér Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége 2013. október 14-én hivatalból eljárást indított a felperes, mint reklámozó ellen, a 2013. október 16-án kelt FEO/001/01425-0002/2013. számú végzésében arról értesítette az I.r. felperest, hogy a II.r. felperes eljárást kezdeményező beadványában azt kifogásolta, hogy a pénztárak felett elhelyezett cigaretta eladására kialakított redőnyös boxok oldalán levő oldalvitrinben négyféle Sopianae márkához tartozó dohánytermék 2-2 cigarettadobozát vagy ahhoz hasonló cigarettadobozszerű makettet helyeztek el, a két sorban elhelyezett cigarettásdobozok közé egy cigarettareklámot is kiraktak, mely reklám a II.r. felperes szerint jogszabálysértő. A II.r. felperes kezdeményezésére megindult eljárásban a reklámozó ellen is eljárást indítottak, a reklámozó nyilatkozata szerint a reklámok az I.r. felperes üzleteiben is közzétételre kerültek, ezért került sor az eljárás megindítására az I.r. felperessel szemben is.

A fogyasztóvédelmi hatóság a FEO/001/01425-0003/2013. számú végzésével felhívta az I.r. felperest adatszolgáltatásra, amely az oldalvitrinek méretére, az abban elhelyezett tartalomra és a reklámmatrica méretére, azon belül az egészségvédő figyelmeztetés méretére, a reklám közzétételére vonatkozott. Az I.r. felperes 2013. november 12-én az adatszolgáltatásnak eleget tett.

A Fejér Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége 2013. decemberében (közelebbről meg nem állapítható napon meghozott) FEO/001/01425/0011/2013. számú határozatával az I.r. felperessel szemben 15.000.000 forint fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki. Megállapította, hogy az I.r. felperesnek 322 üzletében folyt Sopianae termékek reklámozása 2011. április 25-e és július 18-a között. Egy-egy oldalvitrinben 8 doboz Sz termék és egy reklámmatrica is elhelyezésre került. Az I.r. felperes megsértette a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 19.§ (4) bekezdés c) pontját, mert a reklámmatrica mérete túllépte az A/5-ös mérethatárt, továbbá azon üzletekben, ahol 5 db reklámmatrica került közzétételre az A/1-es mérethatárt, továbbá a matricán a figyelmeztető felirat nem felelt meg a Grtv. 19.§ (5) bekezdésében foglalt előírásnak. A reklámmatricán feltüntetésre került „az ár a készlet függvényében változhat” felirat jogellenes volt, mert nem felelt meg a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 14.§ (3) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének. Megállapította továbbá a hatóság, hogy az I.r. felperes nem tüntette fel a dohánytermékek eladási árát a dohánytermékek mellett elhelyezett ártáblán vagy könnyen

hozzáférhető árjegyzéken az Fgytv. 14.§ (3) bekezdésébe ütközően.

Az I.r. felperes fellebbezésére eljáró alperes az árkiírás kapcsán megállapított jogsértést nem állapította meg, mert a dohánytermékek zárjegyén az eladási ár jól és tisztán olvashatóan volt feltüntetve, árjegyzék vagy ártábla kitételére jogszabályi előírás nincs. Ezen túlmenően az elsőfokú hatóság által megállapított többi jogsértést fennállónak tekintette, új jogsértésként állapította meg - a tényállást ezzel kiegészítve -, hogy a felperes három üzletében a cigarettatároló boxok feletti állványon S reklámok kerültek elhelyezésre, a reklámeszközön 4 db reklámmatrica volt látható. Ez az óriásreklám mérete sem felelt meg a Grtv. 19.§ (4) bekezdés c) pontjában foglalt A/5-ös mérethatárnak, az A/1-es mérethatárnak és a figyelmeztető feliratok mérete nem fedte le a reklám felületének 30%-át. A másodfokú hatóság úgy ítélte meg, hogy az eset összes körülményét ismételten mérlegelve az elsőfokú hatóság által megállapított bírság a jogsértésekkel arányban álló volt, ezért az elsőfokú hatóság határozatát csak az indokolás tekintetében változtatta meg, egyebekben azt helybenhagyta a HAJ-00694-3/2014. számú határozatával.

Az alperes határozata ellen az I. és a II.r. felperes is keresetet nyújtott be. Az elsőfokú bíróság a pereket egyesítette. Ítéletében kifejtette, hogy az alperes az elsőfokú határozathoz képest új jogsértést állapított meg az állvány feletti óriásreklámok tekintetében. Ezen új jogsértés megállapításával az alperes megsértette a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§ (1) és (4) bekezdését, mert az I.r. felperessel szemben hivatalból indított eljárásban az eljárás tárgya csak az oldalvitrinekben elhelyezett reklámok voltak, nem képezte az eljárás tárgyát az állványok feletti óriásreklámok vizsgálata. Az állványok feletti reklámokról - mint az eljárás tárgyról - az I.r. felperes sem az eljárást megindító, sem a nyilatkozattételre felhívó végzésben nem kapott tájékoztatást, így a másodfokú határozat meghozataláig az I.r. felperes nem is tudta, hogy ez a reklám is az eljárás tárgya. Emiatt az I.r. felperes a Ket. 51.§ (1) bekezdésében foglalt nyilatkozattételi jogával sem tudott élni, ügyféli jogait sem gyakorolhatta. A másodfokú hatóság az óriásreklámokkal kapcsolatos megállapításait a reklámozóval szemben folyt eljárásban készít, 2012. október 26-án felvett hatósági feljegyzés adataira alapította, amelyről - a bíróság álláspontja szerint - nem állapítható meg, hogy a mérésre mikor, hol, milyen módon, milyen mérőeszközzel került sor, illetve, hogy az bizonyítékként felhasználható-e, a bizonyítékokkal szemben előírt törvényi feltételeknek megfelel-e, ezért ez a bizonyíték, ez okból, a Ket. 50.§ (4) bekezdése szerint hitelt érdemlő bizonyítékként nem lett volna figyelembe vehető. Megállapította a bíróság ugyanakkor azt is, hogy az alperes határozata nem felel meg

a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B.§-ában foglalt követelménynek, mert az alperes eljárásában az új jogsértés megállapítása egy másik jogsértés mellőzésének megállapítása mellett ugyanakkora összegű bírság kiszabásához vezetett mint az elsőfokú eljárásban, és az alperes a határozatban nem adta kellő indokát annak, hogy a két jogsértés miért értékelendő azonos súlyú jogsértésnek és miként vezethet ugyanolyan összegű bírság kiszabásához.

Mindezek alapján a bíróság az I.r. felperes keresetét megalapozottnak ítélte, ezért az alperes határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra a bíróság előírta az állvány feletti reklám tekintetében a tényállás tisztázását, a szükséges bizonyítás lefolytatását és az I.r. felperes nyilatkozattételre való felhívását. A tényállás tisztázása után annak megállapítását, hogy a jogsértés megvalósult-e, és ezt követően az elkövetett jogsértésekkel arányban álló bírság kiszabását azzal, hogy a határozatban a mérlegelés szempontjait rögzíteni kell.

Az elsőfokú bíróság a II.r. felperes keresetét, amely csak a határozat indokolásának megváltoztatására irányult és a mérettúllépés számításának módjára vonatkozott, a bírságösszeg felemelésének kérése nélkül a mérlegelés jogszerűségét támadta, nem tartotta érdemben elbírálhatónak.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az I.r. felperes keresetét elutasító határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet ellentétes a Pp. 206.§ (1) bekezdésével, 339/B.§-ával, a Ket. 39.§ (3) bekezdésével, 50.§ (1), (3), (5) bekezdéseivel, 72.§ (1) bekezdés e/ec pontjával, 104.§ (3) bekezdésével, az Fgytv. 47.§ (1) és (5) bekezdésével. Sérelmezte, hogy a bíróság az állvány feletti óriásreklám tekintetében a tényállás tisztázatlanságát állapította meg. Kifejtette, hogy a reklámfelügyeleti eljárás a reklámozó ellen indult, áttétel folytán a teljes iratanyag megküldésre került. Állította, hogy a reklámozóval szemben folyt eljárásban beszerzett bizonyíték a felperessel szemben indított eljárásban is felhasználható. Másodfokú hatóságként jogában állt a teljes eljárás megvizsgálása, nem volt kötve a fellebbezésben foglaltakhoz és az elsőfokú döntést megváltoztathatta. Az áttétel folytán megküldött iratanyag részét képező hatósági feljegyzésből egyértelműen megállapítható volt az állvány feletti reklám és azon a négy reklámmatrica mérete, e körben külön bizonyítást lefolytatnia nem kellett. A hivatalos feljegyzés bizonyíték, a hivatalosan ismert tényeket nem kell

bizonyítani. A mérlegelés során nem köteles az egyes jogsértések súlyát egymáshoz viszonyítva meghatározni, elegendő az eset lényeges körülményeinek figyelembe vételével, a valamennyi jogsértés kapcsán kiszabott jogkövetkezményt meghatározni. Az elsőfokú bíróság a Pp. 339/B.§-ának megsértését jogsértően állapította meg. Határozatában alperes a mérlegelés szempontjait rögzítette, határozatát megfelelően indokolta.

Az I.r. felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A II.r. felperes a felülvizsgálati tárgyaláson előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelmében az alpereshez csatlakozva az ítélet hatályon kívül helyezését kérte.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül.

A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak kapcsán hangsúlyozni kívánja, hogy a hivatalból megindult eljárás kereteit az eljárás tárgyaként közölt vélt jogsértés képezi. Az eljárást megindító végzésben a hatóság arról értesítette az I.r. felperest, hogy az oldalvitrinekben elhelyezett reklámmatrica tárgyában folyik reklámfelügyeleti eljárás. Ezzel összefüggésben hívta fel az I.r. felperest adatszolgáltatásra és e körben kellett az I.r. felperesnek a kért adatokat szolgáltatnia, a vélt jogsértéssel szemben a védekezését, nyilatkozatát, bizonyítékait előterjesztenie. Az elsőfokú hatóság is csak ezeket a reklámmatricával összefüggő jogsértéseket vizsgálta és állapította meg. A határozat ellen benyújtott fellebbezés folytán a másodfokú hatóság a tényállást úgy egészítette ki, és úgy terjesztette ki egy másik dohányreklámon elhelyezett reklámmatricákkal összefüggő jogsértésre is, hogy arról az I.r. felperest nem értesítette, e körben az eljárás kiterjesztéséről nem határozott, e reklámok tekintetében az I.r. felperest nem nyilatkoztatta, nem tette számára lehetővé, hogy az ügyféli jogait gyakorolja, hanem az I.r. felperes nyilatkoztatása nélkül egy másik reklámfelügyeleti eljárásban feltárt adatot alapul véve ő maga állapította meg először ezt a jogsértést a határozatában. A Kúria megállapítása szerint az alperesnek ez az eljárása sértette a Ket. 51.§ (1) bekezdését, mert ezzel az ügyfél nyilatkozattételi jogát elvonta. Nem tud a a nyilatkozattétel jogával élni az ügyfél, amennyiben nem tudja, hogy az eljárásnak már nem csak az a reklámmatrica a tárgya, amelyeket az oldalvitrinekben helyeztek el, hanem azok a

reklámmatricák is, amelyek egyes üzletekben a cigarettás boxok feletti állványon kerültek elhelyezésre.

Az alperesnek ez az eljárása sérti az ügyféli jogokat, az ügyfélnek a védekezéshez való jogát is. Az állvány feletti reklámok tekintetében az alperes úgy állapított meg jogsértést, hogy ezzel kapcsolatban maga bizonyítást nem folytatott le, hanem a reklámozóval szembeni eljárásban készített hatósági feljegyzés adatait vette figyelembe. Ez a feljegyzés bizonyítékként akkor értékelhető, ha azt a hatóság az eljárás tárgyává teszi, arról az eljárás alá vont I.r. felperest tájékoztatja, nyilatkoztatja, módot adva arra, hogy az I.r. felperes az abban foglaltakat megismerje, esetlegesen vitathassa, azzal szemben védekezést terjeszthessen elő, ellenbizonyítással élhessen. Nem lehet az ügyfelet olyan helyzetbe hozni, hogy olyan tényekre állapít meg a hatóság jogsértést, amely tényekről az eljárás alá vont I.r. felperes nem tud, azzal szemben védekezni nem képes. Tévesen hivatkozott arra az alperes, hogy a perbeli esetben az a szabály alkalmazható, hogy a hivatalosan ismert tényeket bizonyítani nem kell, a hivatalos feljegyzés adata hivatalosan ismert tény. A hivatalosan ismert tényről is a felet tájékoztatni kell. A más eljárásban beszerzett hivatalos feljegyzést pedig az eljárás anyagává, a fél számára megismerhetővé kell tenni, hogy az bizonyítékként felhasználható legyen.

Az alperes akkor járt volna helyesen, hogy ha azt észleli, hogy az iratok alapján más dohányreklámok tekintetében is jogsértés állapítható meg, az eljárást kiterjeszti erre a jogsértésre is, erről az I.r. felperest tájékoztatja, nyilatkozattételre hívja fel és ezt követően él a Ket. 104.§ (3) bekezdésében foglalt jogával.

Helytállónan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy mivel a másodfokú eljárás során az elsőfokú hatóság által megállapított egyik jogsértés mellőzésre került, helyette a hatóság egy újabb jogsértést állapított meg és ennek ellenére ugyanolyan összegű bírság kiszabását tartotta indokoltnak, az alperes határozata nem felel meg a Pp. 339/B.§-ában írtaknak, mert az alperes nem adta indokát annak, hogy a jogszabálysértések körében bekövetkező ilyenfajta változás esetén milyen okból indokolt ugyanolyan összegű bírság kiszabása. Ezzel az indoklással az alperes határozata adós maradt, megsértve ezzel a Ket. 72.§ (1) bekezdés e/ec) pontban foglaltakat. Nem elegendő a mérlegelési szempontok megadása, az indokolásnak ki kell térnie arra is, hogy ha a megállapított jogsértések száma, vagy köre változik, akkor az egyes jogsértések milyen súllyal kerülnek értékelésre, milyen értékelési folyamat vezet ugyanakkora összegű bírság kiszabásához.

Az alperesi felülvizsgálati kérelemben hivatkozott a Pp. 206.§ (1) bekezdésének, az Fgytv. 47.§ (1) és (5) bekezdésének megsértésével

kapcsolatosan a felülvizsgálati kérelem indokolást nem tartalmazott, így ezeket a jogsértéseket a Kúria érdemben vizsgálni nem tudta.

Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és az érdemben vizsgálható jogszabályokat nem sértette meg, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő alperes a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles az I.r. felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége megfizetésére. A II.r. felperesnek a felülvizsgálati eljárás során felszámítható költsége nem merült fel, költségigényt nem is érvényesített, ezért arról a Pp. 78.§ (2) bekezdése szerint rendelkezni nem kellett.

Az alperes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog okán le nem rótt felülvizsgálati illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. november 25.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Cseicsner Éva sk. bíró

Dr. Márton

A kiadmány hitelével:

tisztviselő